De vogelaar

Robert Franquinet

bron
Robert Franquinet, *De vogelaar*. Z.p. z.j. [De Beuk, Amsterdam 1956]

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/fran024voge01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

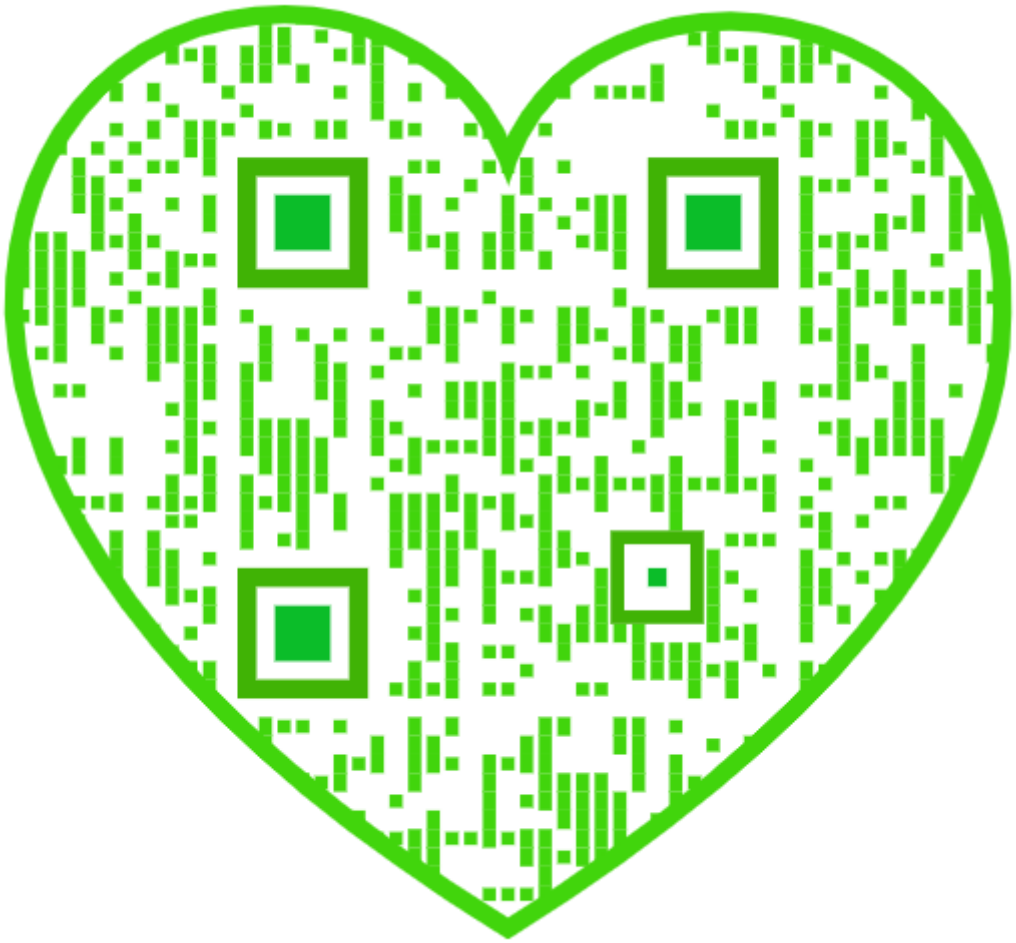

Erosie

I

De dode vogels in het tafelblad
zijn als bevrozen appels aan de bomen
en op een harp van begeerten bezing ik dat
in de perverse zone van mijn klankdromen.

Soms zwelt die beklemming
in het vochtig hout van mijn deur
de doornen en de vedervormen
het verschroeide vleugelgoud
in mijn tafel
dit avondmaal der houtwormen.

II

Telkens wanneer ik treed uit de rouwspiegel
van een ander gelaat
weet ik hoe daarin kwetsbaar
het lichaam nog open gaat

ik val uit de nacht als een zingende gek
en hoor de huizen dromen
in hun drempels van drek

ik stijg boven de slapenden
met edelstenen in mijn verminkte vogelbek

III

De zon valt in baar nest van roodgeworden graan
ik hoor de dieren door het nachthaar lopen
en in de leegte van de stadsrand
komen weer mensen met geweren staan

Minnaars zijn als verschroeide vogels uit elkaar gegaan
Eetl wolk als een paard van inkt
waart boven de stilte van de onrust
in de venstecherven van een onvolwassen maan
eenzaam als een dier dat zijn tanden zet
in het oude hout van een onbegrensd bed
Niets waait meer uit die leegte aan
waarachter de bomen staan als gebroken beelden.

IV

Nu komt weer die koorts
in de wonden van je ogen
aan het einde van alle bedrog.
alleen in dat verleden ben ik nog.
het wilde paard dat we bereden
is alleen maar van muziek
ik ruik zijn adem nog altijd
in de koelere bedden van droomsteden.

V

Daarom kun alleen jij luisteren naar dit lied
dat ik tussen de vogels van je lijf
al ouder wordend, met lichaamsvochten schrijf.
Al de anderen die je zoete snaar bespelen weten niet
dat ik de dader ben van hun nachtbedrijf.

Mond van roze appels in de middag

I

De strijkmuziek van hoge schepen
vaart over de watermonden van de stad
wanneer jouw silhouet tegen de roestige hemelrepen
der havens de komst meldt van iets vorstelijks

Nude zon valt op de koperkleuren van je voeten
spiegelen in het aluminium van de dag
de zwemmers die naakt zijn
om de geuren van je geboorte te begroeten

II

Ruk de bomen uit de muren
het nest van steen is onbewoond
scheur het netvlies van de straat
ik ben ontwaakt met paarden en partituren
om de vochtige huid der spiegels te bezingen
waarin de kleur van haar gestalte staat

III

Toen ik je huid nog niet herkende
tussen de andere bloemgewassen
stond ik in een bebloed mozaïek
van prikkeldraad, behaard
met het overschot der anderen,

ik was een deel van de beklemming
ik was een nekwond

maar nu is een einde gekomen aan mijn verstand,
als jij mijn haren aanraakt
weet ik hoe een vogel aan de droomrand
in de oneindigheid van een boom ontwaakt.

IV

Ik ben een geschilderd dier
mijtt oren zien naar de kleuren van je stem
ik klink als een snaar van sneeuw

Geboren worden in het wier
van je verborgenheden
vogel zonder eeuw
in deze scheur van mijn weemoed is je nest
en alleen maar als wild graan
vruchten afwerpen in de verpulverde rest
van antieke en vergeten steden.

V

In je huid van jonge acajou
vormt de zon zijn honigraten
als op de rivierrug
tussen de heuveltuinen van Saint-Cloud

Alles is onwaarneembare beweging
in dit kleed van verwarmd bladgroen
en azuurblauwe dagschelpen
waarin altijd de stof tot adem overging

Ik bouw mijn huis centrifugaal en sexueel
in deze materie
ik weiger het bovenaardse
dat niet geboren wordt uit jouw marmeren keel

VI

Mijn hoofd is nu weer als een doorzichtige boom
tegen een web van blanke wijn
Een boom als een harp van beroerde haren
die wel van Paul Klee kon zijn
Een purperen boom met vogelvormige blaren
en met op de achtergrond
de nauwelijks herkenbare vlekken
van een triestige jachthond.

VII

Wat heb je met het onkruid van je mondhoeken gedaan?
In het blauwsel van de gekalkte muren
kan ik nog hoven het asfalt staan
maar zodra ik geen groen meer ruik
rondom de zon van je jonge buik
moet ik onder de stenen van het verstand
als al het zaadloze vergaan.

Autobiografies

I

Ik rijd op de wolkendieren
als een lied op een harp van sneeuw
soms duizel ik en schreeuw
als iemand die op een schip
zijn geboortestad verlaat.

II

Vogels snijden uit merg
om tn de nekwervels van vervallen steden te planten
is een architekturale waan

Oude hoeren met verkalkte benen
kan men parelsnoeren om doen
voor hun zondagsfatsoen

Maar niets kan blijven in bloesems staan
zelfs niet het witgeschuurde Athene

III

Als de zeezwaluw in een krijtkust,
verwant aan mijn vederhuid
van langgeëmigreerde hemeldieren
nestelt in deze vingerkerven
de door het zout verschroeide lust
met nieuwe zinrijke zinnelijkheden,
verzameld uit de dierlijkheid
van welgevoedde vrouwelijke spieren
en in die geestes-schade ben ik nog bereid
de droom te berbeginnen
want alles wat aan báár ontsloten
mij als een ram van zwart fluweel
het lijf doet stoten
in de wortels van het warme bloemgewas
is de adem van mijn religie.

IV

Grote blauwe vissen staan luisterend in de dag
achter de lege kooi van het begeren,
Waar zijn de twijfels van mijn oude voeten
waarmee ik de vrouwen moet begroeten?

Sinds wanneer staat de vreugde
alleen nog maar op dekoratieve wijze
in mijn gelaat?

Op de zeilschepen van mijn borst
vaart al een andere jeugd
naar de tempels van antiek azuur
nauwelijks kinderen met de tijdloze dorst
alsof zij op de herten zaten
die hun dragen door een ongestrafte wereld.

Ik denk weer aan de dagen
dat ik op een verroeste fluit
de doden uit dierf dagen

Ik denk weer aan de dorpen
die in de wijngaarden
van mijn dronkenschap
geboren lagen; ik ben afwezig uit de tijd
als de jager in het oude wandtapijt.

Adem te ijl voor dit mannelijk begroeten
sterren te ver van mijn gebroken ruiten
waar zijn de twijfels van mijn oude voeten
waarmee ik de toegeeflijkheid
der vrouwen uit moest buiten?

In mijn bednevel staan nog hun standen
veel warmer dan in de werkelijkheid
nu afgestorven in mijn handen
en in mijn eenzaamheid.

V

Er waart nog een akkoord
van grijzer geworden gras
onder mijn voeten die zich met avond vullen
er is iets in je dat mij niet meer toebehoort
en ik droom
dat ik zacht vogelen wil
in een donkere harenstroom.

Zandschrift in de nacht

I

De maan wast haar vleugels van staal
in de roerloze kanalen
kleine dieren met het vocht van hun kwetsuren
breken op de bevrozen uren
van het nachtwater.
Ik pluk de vruchten uit het vrouwelijk. ademhalen.

De maan glijdt in de groene zeilen van de wouden
een koperen vogelschip boven de rot sen van Coutainville
de vissen wentelen in de golvenwielen
als vuursplinters tegen de dijken aan.

Zee en drijfzand zijn weer tot elkaar ingekeerd
rondom het eiland dat wij beslapen

De maan dringt haar zilvermessen in de lichaamsdelen
die als geënte takken in elkander gaan.

II

De bladeren van de regen op de luiken van de zee
de regen in de scharnieren van de nacht
die met lawines over mijn borst schuift
dit zaadnest van onbevochten wee

De bladeren van zout
vallend op de verzadiging der streelgenoten
met de maanschilfers in het roestige gewei
moegeworden bomen vliedend als vissersboten
door de leegten van het uitgevloeid getij

De maan verbladert als bladgoud
wanneer van de verkoelde lijven
slechts arabesken in het zandbed overblijven.
tussen haar nevelvelden en de dagvanen
valt de beklemming van het oerwoud
wanneer vertinde steden breken in het geroep der hanen.

Composities voor landschappen

I

Het gerucht van een uitgeholde vrucht
verstoort de middag der insekten
de stad is als een ver abces achter het lover
kinderen stoeien op de korenvelden van een volk
dat in stalen vormen het uitspansel verovert
een verouderd paard valt roorover
het is niet intelligent genoeg
om te begrijpen dat zijn schaduwzijde
al zwart was in de vader die het verwekte.

II

Een roze avonddamp
drijft als een droomschuit
boven de meiden die linnen van het wastouw nemen
zij dringen in hun onderlinge schemers samen
als zachte eenden
zij raken zich met het geruis van nachtregens
en huiveren om de warmte van elkanders duistere benen.

III

Een geluid van vocht als de kern van deze stilte
aan je gebroken deuren
zit in het ijzeren net gevangen
van het zingende tuinhek
Een vrouw met een wasmand
staat in de grijze wand
van de dageraad
Alles op haar gezonde wangen
kleurt als de kersen rood
het is alsof zij op de postbode te wachten staat.

IV

Een vloot van sigarettendamp vaart uit
Naar de bronnen van de wind
in de antieke herinnering
Het hind steekt zijn hand
in die denkbeeldige wereld van skulpturen
en plukt de leegte
de angst nestelt zich in zijn gezichtskring.

V

Een dode boom staat in de dorpskerk
als een bevrozen zilverwerk
van etalagesneeuw
achter het gewapend beton van deze eeuw

met een ouderdom zoncder larven
met wortels zoncler aarde

zijn kruin van geslepen amethist
staat in een geur van geparfumeerde mist

soldaten in een rok van tin
hangen er hun afgeschoten benen in

Er staat een boom zonder jaargetijden
in de mystieke droom der dorpsmeiden

Klavier van gebroken muren

bij een schilderij van Corneille

de balkonvrouwen van ivoor
in de verworpen sierstangen
stoffelozer en ontvleesd
als zuilen van amandel.

waar snelheden in het schaamteloze glas
als schelpen breken
en leeggezongen kinderen aan zondagsstrikken
zich drijvende houden hoven het moeras

met het merg van die kleur zag ik hem webben weven
als een intelligenter dier
tegen de droomarealen van het oerwoud

een man tegen het ijzeren foreest der cellen
waarin als blonde deuren
jonge deernen stonden
met het gesternte der doden in hun dorst.
brandmerken op de geurende onderkaak
weerleggen de beklemming van die tegenspraak.

de weemoed is voorgoed gewapend
en hoven de kristallen van het antiek fanaal
slaan nu de wijzers van een afbraak
waarin ik het geluid hoor van omwoelde akkers
en woorden als rivierschuim in mijn taal

op de gesloten luiken van het begerett
gestalten het gelaat zien slaan
zij zijn zonder herinnering
amt dat klavier van gebroken muren

Als ik het rode weefsel van zijn zeil
hoor wapperen tegen de droomzuil
zing ik.

Banlieu

Weer in het verwaarloosde gebit
der voorstadshuizen
waart tussen de be-urineerde hoeken
en beschimmeld bout
een zachte jazz.

De man die er naar luistert
heeft zijn gordijnloos hok gewit
en legt zijn hand op de zwangere buik.
van een vrouw als een smalle tinnen kruik
met roud haar hals kristallen van zout

Zij vraagt met een gevoel van spijt:
wat kost een kilo krijt?

Maar de man die uit elke beklemming
een wereld wint
denkt aan al de kleuren van het geluid
die grijs geworden ziju en zegt:
ik heb voor het kind
in dit wit méér dan ons bezit belegd.

Woestijn

Nude weg weer in mijn gelaat bijt
en de vijandschap der zandvlakten zich openbaart
aan mijn verschroeid haar
denk ik aan het einde van onze gemeenzaamheid

Ik wou weer zijn in dat waanzinnig jaar
waarin we naar elkanders zachte lichaamsdelen zochten
toen we onder de ademhalingsorganen der rode eiken
naar de avonddoom zaten te kijken
die als een ander dier onze monden kwam bevochten

pour cordes, percussion et celesta

de loden vleugels ruisen weer aan
boven de duistere ruiter op het zielenhuis.
hoelang kunnen die bladeren van celesta
nog over mijn membranen gaan?

Hoeveel rood aan dat snarenslaan
ben ik verplicht
op mijn met sterren bekrast gezicht?

op mijn met zangzaad bestoven keel
die opengaat als een verhemelst lichaamsdeel.

Soms draag ik zulk een trilling onder mijn huid
dat ik niet eens als kernen
kan breken uit het klokhuis van het gerijpte fruit.

De kleuren in het hart

I

Uit de droom, brekend
in het aarzelend grijs van de morgen
denk ik weer aan het .olijfkleurig naakt
waartegen ik met bloedende lippen ben ontwaakt.
Ik zie het op de nek van een wit paard staan
als een dochter van de maan.

II

Er hangt amandelgeel licht
rondom de mussen op de draden.
Eerst dacht ik een telefoonpaal is zwart
maar ik had een kleur van het hart
op mijn matinaal palet
en ik heb die kleur in de tuin gezet.

Ritme

Met in mijn huid deze geur van zomergraan
kan ik maar traag over het lage zonlicht gaan;
ik kom uit het linnen van de liefde vandaan
ik heb maar één zachte muziek in me:
die van een vermoeid dier
in de adem van het dal-gerucht gevangen,
ik heb maar één ritme in mijn benen:
dat van bomen die vol vruchten hangen.

Virginaal

Zeg mij waar de verworpen zusters wateren
op het zilveren linnen van de hoogdag
hoe zij, met ontbonden blaren in hun vorstelijke nek
de plooien van bun bruidskleren opendoen
om voldaan en uitbundig hun sexe te doen klateren
op de wereld der wijzen;
ik wil onder hen liggen om de hemel te prijzen

Boulevard de la Madeleine

I

Mijn zusters, een vogel uit mijn grijs gelaat
wiekt als vluchtige schaduw weg
achter het glazen web van de straat.
In stenen vol dorst
staat de zingende zuil van mijn borst.

Mijn zusters, die uw dag siert met scherven
voor de spiegels der gemeenzaamheid
een man rijdt op het wolkenpaard
aan het deurbint voorbij waar de made in bijt.

II

Men hakt het hout van de herfstbomen
boven de gedrukte zon van uw textielen
aan de rand van het nachttapijt.

III

Wat zijn metropolen voor een zingende man
met bloetnen op zijn gelaat van klei
en bloed op zijn zondagse kleren!
Liefste van deze avond, zeg het mij,
wordt er niet steeds geschoten
in de bloesems van Mei
op kinderen die even verrukt als wij
van elkaar het onvindbare begeren,

IV

En in dit labyrinth van warenhuizen
breekt als een stenen kruik mijn keel;
ik ben als de horizont in de zee
als het lichaam in uw deernis
en van uw verworpenheid weemoed te veel.

Religie

I

Het is een verzilverd rood van perzikhout
waaruit het kristal van haar hals wordt geboren
voor alle andere muziek ben ik te oud
voor elk ander geloof ben ik verloren.

II

open de boom
en schaduwen snellen als vederdieren
door de vingers van uw droom.

Ik ben dit orgel het blauwe paard
ik rijd met het loflied van baar benen in mijn flanken,

III

Vergaan in die zielsverheviging,
verdeeld tussen háár en de stenen voluten
van de antieke vogelaar,
is nog het enige waarvan ik zing.